

Організаційні зміни.

1 січня 2018 року завершилось злиття фондів соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та від нещасних випадків на виробництві, метою якого було зменшення адміністративно-господарських видатків системи соціального страхування. Фонд соціального страхування України з нового року розпочав свою роботу з новою структурою своїх робочих органів та на третину скороченим штатом. Загалом адміністративно-господарські видатки Фонду у 2018 році порівняно з минулим роком мають скоротитися на 8,3% або на 106,4 млн. грн.

Відповідно до статті 53 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та постанови Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 № 555 «Деякі питання здійснення контролю за діяльністю Фонду соціального страхування» виконавчою дирекцією Фонду здійснено заходи щодо створення Громадської ради Фонду, до якої мають входити представники інститутів громадянського суспільства – представники громадських об'єднань, що підтвердили в установленому законом порядку всеукраїнський статус і в установчих документах яких передбачено здійснення захисту прав та інтересів застрахованих осіб та/або потерпілих на виробництві, а також представники всеукраїнських профспілок, їх об'єднань, всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, легалізованих відповідно до законодавства.

Щодо сплати єдиного соціального внеску.

З початку року змінилась максимальна величина бази нарахування єдиного внеску, тобто максимальна сума доходу застрахованої особи на місяць, на яку нараховується єдиний внесок, з 25 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб на 15 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом, і становить 55 845 грн. (15х3723).

З 11 жовтня 2017 року набрали чинності норми про те, що страхуванню від нещасного випадку та у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності підлягають особи, які працюють на умовах цивільно-правового договору, які до цього за цими видами соціального страхування брали участь лише на добровільних засадах.

З 1 січня 2018 року до платників єдиного внеску належать члени фермерського господарства, якщо вони не належать до осіб, які підлягають страхуванню на інших підставах. До цього члени фермерського господарства визначалися як особи, які можуть добровільно сплачувати внески.

Крім того члени фермерських господарств з 1 січня 2018 року будуть звільнятись від сплати єдиного внеску за себе, якщо вони отримують пенсію за віком або є особами з інвалідністю, або досягли віку, встановленого ст. 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу. Такі особи можуть бути платниками єдиного внеску виключно за умови їх добровільної участі у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Скасовано норму щодо сплати єдиного внеску в розмірі 0,5 мінімального страхового внеску для фізичних осіб - підприємців, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню і обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 300 тис. грн. Тобто з 1 січня 2018 року сума єдиного внеску для цих платників не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску.

Про розміри страхових виплат.

1. Постановою правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття від 15.12.2017 № 149 збільшено з 1 січня 2018 року мінімальний розмір допомоги по безробіттю для застрахованих осіб на 160 грн. (з 1280 грн. до 1440 грн.), який тепер становить 38,7% від встановленої з нового року мінімальної заробітної плати або 82% від прожиткового мінімуму для працездатних осіб. На перший квартал цього року правлінням Фонду заплановано розгляд питання про поступове збільшення мінімального розміру допомоги по безробіттю з метою наближення його до розміру прожиткового мінімуму.

2. Змінами до частини четвертої статті 19 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», які набули чинності 11 жовтня 2017 року, передбачено новий порядок розрахунку розміру допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги по вагітності та пологах для застрахованих осіб, які протягом 12 місяців перед настанням страхового випадку за даними Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування мають страховий стаж менше 6 місяців.

Якщо раніше така допомога по тимчасовій непрацездатності надавалася в розрахунку на місяць не вище за розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом у місяці настання страхового випадку, а по вагітності та пологах не вище двократного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом у місяці настання страхового випадку і не менше ніж розмір мінімальної заробітної плати – то тепер, відповідно, перша не може бути більшою, ніж розмір допомоги, обчислений із мінімальної заробітної плати, а друга не може бути більшою, ніж розмір допомоги, обчислений із двократного розміру мінімальної заробітної плати і меншою, ніж розмір допомоги, обчислений із мінімальної заробітної плати.

3. Змінами до статей 24 і 25 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» скасовано пільги для осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи і віднесених до категорії 4, а саме – право на отримання допомоги по тимчасовій непрацездатності у розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати (доходу) незалежно від страхового стажу та подовженої тривалості виплати допомоги по вагітності та пологах жінкам.

4. Передбачено норми, що розмір щомісячних страхових виплат для потерпілих на виробництві не може перевищувати 10 прожиткових мінімумів, установлених для

працездатних осіб.

5. З 1 січня 2018 року передбачено осучаснення щомісячних страхових виплат для потерпілих на виробництві за період з 2008 по 2011 рік відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про перерахування розміру страхових виплат потерпілим від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, та членам їх сімей» від 27 грудня 2017 р. № 1053.

Питання пов'язано з тим, що у період з 2001 року по 2012 рік щомісячні страхові виплати потерпілим на виробництві щорічно підвищувалися на коефіцієнт зростання середньої реальної заробітної плати в країні за попередній рік. У 2012 році на вимогу профспілок було вирішено питання щодо перерахунку щомісячних виплат, що надаються постраждалим на виробництві, виходячи з темпу росту номінальної, а не реальної заробітної плати, що значно вище попереднього. Було проведено осучаснення щомісячних страхових виплат, призначених до 1 березня 2007 року, та забезпечено в 2013 році перерахунок страхових виплат з урахуванням середньої номінальної заробітної плати в країні. Також було розпочато роботу щодо можливості проведення перерахунку страхових виплат з урахуванням середньої номінальної заробітної плати за період з 2008 року по 2011 рік, проте з 2014 року ця робота призупинилась у зв'язку із негативними подіями в країні та фінансовою кризою.

Постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1053 передбачено перерахунок щомісячних страхових виплат за період з 2008 по 2011 рік, щоправда за дещо іншим механізмом. Перерахунок здійснюватиметься шляхом підвищення розміру заробітної плати, з якої обчислено щомісячну страхову виплату (відкоригованої на коефіцієнти перерахунків, що проводились Фондом до 2018 року), на суму збільшення середньої заробітної плати в країні у відповідному році. Зокрема, розмір збільшення становить:

1281,92 гривні — для осіб, які мали право на перерахування з 1 березня 2008 р., 1 березня 2009 р., 1 березня 2010 р., 1 березня 2011 р.;

826,73 гривні — для осіб, які мали право на перерахування з 1 березня 2009 р., 1 березня 2010 р., 1 березня 2011 р.;

727,19 гривні — для осіб, які мали право на перерахування з 1 березня 2010 р., 1 березня 2011 р.;

393,88 гривні — для осіб, які мали право на перерахування з 1 березня 2011 року.

Для проведення зазначеного перерахунку страхових виплат за 2008-2011 роки 174 019 потерпілим на виробництві (та членам їх сімей) у бюджеті Фонду соціального страхування на 2018 рік передбачено 1 077,9 млн. грн.

6. З 1 березня 2018 року будуть перераховані щомісячні страхові виплати потерпілим на виробництві та членам їх сімей з урахуванням коефіцієнта 1,20 (20%), для чого бюджетом Фонду передбачено кошти в сумі 872 млн.грн.

Крім того, з 1 березня 2018 року будуть підвищені щомісячні страхові виплати потерпілим на виробництві, які отримують менше розміру мінімальної заробітної плати в перерахунку на 100 % втрати працездатності, виходячи з розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня 2017 року (3200 грн.), з урахуванням ступеня втрати працездатності.

Санаторно-курортне та реабілітаційне лікування.

З 1 січня 2018 року змінюється система замовлення та розподілення путівок на відновлювальне лікування за рахунок коштів Фонду соціального страхування України. Постановою правління Фонду від 13.07.2017 № 39 затверджено новий Порядок відшкодування витрат за надані соціальні послуги з лікування застрахованих осіб та членів їх сімей після перенесених захворювань і травм у реабілітаційних відділеннях санаторно-курортних закладів за рахунок коштів Фонду соціального страхування України, який дає право самостійного вибору застрахованою особою санаторно-курортного закладу.

Відшкодування витрат за надані послуги із реабілітаційного лікування в межах граничних розмірів витрат здійснюватиметься шляхом оплати цих послуг у формі безготівкового

перерахування коштів санаторно-курортному закладу відповідно до тристороннього договору (між застрахованою особою, відділенням Фонду та санаторно-курортним закладом).

Затверджено Граничні розміри витрат на відшкодування вартості одного ліжко-дня лікування в реабілітаційному відділенні санаторно-курортного закладу для застрахованої особи або члена її сім'ї (дитини у супроводі одного із застрахованих батьків або застрахованої особи, яка їх замінює (опікуна, піклувальника) на 2018 рік (600 грн. для застрахованої та 420 грн. для супроводжуючої особи).

Також затверджено Граничні розміри витрат для відшкодування вартості одного ліжко-дня санаторно-курортного лікування потерпілого та перебування супроводжуючої особи санаторно-курортним закладам за вибором потерпілих внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання на 2018 рік (для потерпілого з наслідками травм, захворюваннями хребта та спинного мозку – 581 грн., для його супроводжуючого – 445 грн.; для інших потерпілих – 560 грн., для їх супроводжуючих – 470 грн.).

За матеріалами управління соціального страхування

і пенсійного забезпечення